

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра маркетингу

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компоненту

БІЗНЕС-СТРАТЕГІЇ

підготовки бакалавра
спеціальності 076 Підприємництво та торгівля
освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність

Силабус освітнього компонента БІЗНЕС-СТРАТЕГІЇ підготовки бакалавра галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 076 Підприємництво та торгівля, за освітньо-професійною програмою Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Розробник: Тетяна Сак, завідувач кафедри маркетингу, к.е.н., доцент

Погоджено:

Гарант ОПП
Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність

Світлана БОРТНІК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри маркетингу

протокол №1 від 08.09.2023 р.

Завідувач кафедри

Тетяна САК

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 076 Підприємництво та торгівля Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Перший (Бакалавр)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів ECTS 150/5		Рік навчання 3
		Семестр 5
		Лекції 26 год.
		Практичні (семінарські) 28 год. Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
		Самостійна робота 86 год.
ІНДЗ: є		Консультації 10 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		Українська
Сторінка курсу в MOODLE		https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=477

II. Інформація про викладача (-ів)

Сак Тетяна Василівна, к.е.н., доцент, завідувач кафедри маркетингу,
моб. 0501994909, Sak.Tatiana@vnu.edu.ua, G-313.

Дні занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. У сучасних умовах глобалізації економіки формуються нові вимоги до підприємства. Вони обумовлюються наявністю жорсткої конкуренції та необхідністю швидко реагувати на неоднозначні зміни ситуації на ринках і в галузях діяльності підприємств. При цьому успіх підприємства залежить від здатності адаптуватися до змін у середовищі та їх діяльності: передбачати і змінювати структуру бізнесу, розробляти і впроваджувати у виробництво нові види продукції, правильно визначати напрямки інвестицій за різними видами діяльності, тобто обґрунтовувати ефективну стратегію бізнесу.

Освітній компонент «Бізнес-стратегії» належить до переліку вибіркового і спрямований на ознайомлення з теоретичними засадами, інструментарієм та методами розроблення й реалізації стратегій підприємства.

2. Мета і завдання освітнього компонента. Метою освітнього компоненту «Бізнес-стратегії» є формування у студентів системи знань про сутність та види стратегій бізнесу, стратегічний аналіз і розробку системи цілей; набуття навичок обґрунтування стратегічних альтернатив та вибору моделі стратегії підприємства, її реалізації та контролю.

3. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетенції

ЗК-1. Здатність до абстрактного аналізу та синтезу. Вміння виявляти, аналізувати і структурувати проблеми підприємства і розробляти рішення.

ЗК-7. Здатність працювати в команді.

ЗК-8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Фахові компетенції

ФК-2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ФК-7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

Програмні результати навчання

ПРН-6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

ПРН-12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ПРН-17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

5. Структура освітнього компонента (за робочим навчальним планом 2021/2022 н.р.)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Концепція стратегії бізнесу						
Тема 1. Стратегія бізнесу: поняття, еволюція концепції	10	2	2	6	-	О, РЗ, П/6
Тема 2. Визначення місії та цілей бізнесу	10	2	2	6	-	О, РЗ, П/6
Тема 3. Стратегічний контекст підприємства	10	2	2	6		О, РЗ, П/6
Тема 4. Оцінювання зовнішнього середовища бізнесу	14	4	2	6	2	О, РЗ, П/6
Тема 5. Аналіз стратегічного потенціалу підприємства	16	4	4	6	2	О, РЗ, П/6
Тема 6. Матричні методи формування корпоративної стратегії підприємства	14	4	4	6		О, РЗ, П/6
Разом за модулем 1	74	18	16	36	4	36
Змістовий модуль 2. Види стратегій бізнесу, їх особливості						
Тема 7. Корпоративна стратегія підприємства	10	2	2	6		О, РЗ, П/6
Тема 8. Конкурентні стратегії	10	4	2	6	2	О, РЗ, П/6
Тема 9. Функціональні стратегії підприємства	16	4	2	4	2	О, РЗ, П/6
Тема 10. Сучасний стан та перспективи розвитку стратегічного управління в Україні	10	2	2	6		О, РЗ, П/6
Разом за модулем 2	46	10	10	22	4	24
ІНДЗ						40
Всього годин / Балів	150	26	28	86	10	100

Завдання для самостійного опрацювання.

Порядок виконання самостійної роботи наведено в методичному виданні:

Сак Т. В. Бізнес-стратегії : методичні вказівки до самостійної роботи. Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2023. 37 с.

Питання для самостійного опрацювання.

1. Еволюція поняття стратегії.
2. Етапи розвитку підприємства у межах стратегічної моделі.
3. Ієрархія стратегій підприємства (за А. А. Томпсоном та Дж. Стріклендом).
4. Концепції стратегії підприємства: філософська і організаційно-управлінська.
5. Характеристика підходів до розробки стратегій
6. Класифікація внутрішньовиробничих резервів підприємства.
7. Принципи діагностики стану підприємства у конкурентному середовищі.
8. Використання методологічних концепцій функціонального аналізу.
9. Основні показники і методи, використовувані для оцінки сильних і слабких сторін підприємства.
10. Завдання створення стратегічної бази підприємства.
11. Правила вибору стратегії за умов ризику (за І.Ансоффом).
12. Поняття та форми диверсифікації.
13. Диверсифікація як інструмент використання переваг підприємства.
14. Диверсифікація як організаційно-економічний чинник зростання ефективності виробництва.
15. Аспекти, що визначають необхідність стратегій зовнішнього середовища.
16. Етапи процесу формування стратегії зовнішнього розвитку.
17. Типи стратегій зовнішнього розвитку.
18. Критерії механізму створення корпоративної стратегії.
19. Етапи опрацювання моделі корпоративної стратегії.
20. Джерела інформації для опрацювання моделі корпоративної стратегії.
21. Теорія ігор як метод опрацювання моделі корпоративної стратегії.
22. Діловий комплексний аналіз (PIMS).
23. Чинники привабливості ринку та стратегічного стану бізнесу.
24. Сценарій в опрацюванні моделі корпоративної стратегії.
25. Результати діагностики як основа визначення можливих стратегій розвитку підприємства.
26. Методичні підходи щодо формування стратегічних альтернатив розвитку підприємства.
27. Стратегічні альтернативи. Ранжування стратегічних проблем підприємства.
28. Сутність поняття “портфель”. Способи утворення портфелів.
29. Системний аналіз як основа декомпонування цілей економічної системи.
30. Послідовні аспекти декомпонування стратегічної мети економічної системи.
31. Підходи до декомпонування корпоративної стратегії підприємства.
32. Етапи декомпонування стратегії підприємства.
33. Типи програм декомпонування стратегії підприємства.
34. Основні методи здійснення декомпонування стратегії підприємства.
35. Провідна ідея концепції стратегічного управління у XXI ст.
36. Чинники, що зумовлюють новий зміст концепції стратегічного управління.
37. Основні сучасні напрями та принципи сучасного стратегічного управління.
38. Становлення механізму стратегічного управління на підприємствах України.
39. Проблеми стратегічного управління на підприємствах України.
40. Функції вищого керівництва при опрацюванні моделі стратегічної поведінки підприємства на ринку.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента

Відвідування занять є обов'язковим компонентом вивчення освітнього компонента. Про відсутність з поважних причин здобувачі освіти зобов'язані доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із деканатом та викладачем.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (<http://surl.li/lpbys>).

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом навчальної дисципліни.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Виконані завдання здобувачем освіти мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Неухильне дотримання Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перекладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-2 бали). Перекладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо додаткових (бонусних) балів

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/2023_Polozh_pro_otzin.pdf).

Додаткові (бонусні) бали, які за тематикою відповідають освітньому компоненту, зараховуються за такі види робіт: опублікована наукова стаття у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікація тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; - підготовка та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 7 балів; – перемога у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, вс еукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 15 балів; – подача проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Залік відбувається на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних, самостійної роботи, контрольних робіт, тестових завдань. Залік виставляється за умови, якщо здобувач освіти виконав усі види навчальної роботи, які визначені силабусом освітнього компонента, та отримав не менше ніж 60 балів. У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, здобувач освіти може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, пройти тестування по всіх темах, зробити розрахункові завдання тощо).

У випадку, якщо здобувач освіти не добрав 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості шляхом виконання комплексного контрольного завдання у формі тестів. Тестові запитання складено відповідно до програми курсу. Містять 50 запитань з однією правильною відповіддю, що оцінюється в 2 бали. Максимальна оцінка 100 балів. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Повторне складання заліку з освітнього компоненту допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії. Залік відбувається в період заліково-екзаменаційної сесії, передбаченої навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Березін О. В. Безпарточний М. Г. Стратегія підприємства : навч. посіб. К.: Ліра-К, 2010. 224 с.
2. Дикань В.Л., Зубенко В.О., Маковоз О.В., Токмакова І.В., Шраменко О.В. Стратегічне управління: навч. посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 272 с.
3. Довбня С. Б., Найдовська А. О., Хитько М. М. Стратегія підприємства. Частина 1: навч. посіб. Дніпропетровськ: НМетаАУ, 2011. 71 с.
4. Довгань Л. Є., Каракай Ю. В., Артеменко Л. П. Стратегічне управління. Навч. посіб. 2ге вид. К.: Центр учбової літератури, 2011. 440 с.
5. Ковалевська А. В., Родченко В. Б., Леонт'єва Ю. Ю. Стратегія підприємства : навч. посіб. у тестах. Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х. : ХНАМГ, 2013. 282 с.
6. Ковтун О. І. Стратегія підприємства: підручник. Вид. 2-ге, оновл. і допов. Львів : Новий Світ – 2000, 2014. 426 с.
7. Подольчак Н.Ю. Стратегічний менеджмент: навч. посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 400 с.
8. Порожня В. М., Безземельна Т. О., Кравченко Т. А. Стратегічне управління: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 224 с.
9. Потенціал і розвиток бізнесу : навч. посіб. / За ред. О. М. Полінкевич, Л. В. Шостак. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 592 с.
10. Сак Т. В. Стратегія бізнесу : методичні вказівки до практичних робіт. Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2019. 80 с.
11. Сак Т. В. Стратегія бізнесу : методичні вказівки до самостійної роботи. Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2018. 37 с.
12. Сак Т. В. Стратегія бізнесу: курс лекцій. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2020. 114с.

13. Стадник В. В., Йохна М. А., Соколюк Г. О. Стратегія диверсифікації в управлінні міжнародною конкурентоспроможністю підприємства : монографія. Хмельницький : Гонта А. С., 2013. 199 с.
14. Стратегії та технології інноваційного розвитку корпорацій [О. М. Полінкевич та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. О. М. Полінкевич. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 415 с.
15. Стратегія інноваційного розвитку сучасного підприємства : монографія / [Федоренко В. Г. та ін. ; за ред. В. Г. Федоренка, Т. Є. Воронкової] ; Акад. муніцип. упр., Екон. шк. акад. УАН В. Г. Федоренко. К : ДКС центр, 2014. 336 с.
16. Стратегія підприємства: адаптація організацій до впливу світових суспільно-економічних процесів : монографія / [А. П. Наливайко та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. А. П. Наливайка ; Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". К. : КНЕУ, 2013. 454 с.
17. Чухрай Н. І., Просов О. П. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства : [підручник] / Н. І. Чухрай, ич ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015. 497 с.

Додаткова література

1. Кусумано Майкл А. Стратегії геніїв. П'ять найважливіших уроків від Білла Гейтса, Енді Гроува та Стіва Джобса. [пер. з англ. С. Новікової]. 4-те вид. Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2020. 256 с.
2. Омеляненко Т. В. Виробнича стратегія підприємства : монографія. Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". К. : КНЕУ, 2013. 277 с.
3. Рокоча В., Одягайло Б., Терехов В. Бізнес-стратегії європейських компаній : навч. посіб. К: ВНЗ "Ун-т економіки та права "КРОК", 2018. 310 с.
4. Сак Т. В. Обґрунтування стратегій комплексу маркетингу на різних етапах життєвого циклу підприємства. Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту. 2016. №15. С. 247-254.
5. Сак Т. В. Стратегія енергозбереження підприємства: сутність, чинники, етапи формування. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. №11. URL: www.global-national.in.ua
6. Сак Т. В., Стасюк І. М. Комплексний підхід до обґрунтування стратегії маркетингу підприємства. Ефективна економіка. 2015. №6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>
7. Стратегічний маркетинг : навч. посіб. / [Я. С. Ларіна та ін. ; за ред. Я. С. Ларіної]. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 363 с.
8. Стратегія підприємства: зміна парадигми управління та інноваційні рішення для бізнесу : колект. монографія / [Наливайко А. П. та ін.] ; за ред. проф. А. П. Наливайка ; Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". К. : КНЕУ, 2015. 398 с.
9. Стратегія управління персоналом підприємства : [монографія] / Орлов В. М. [та ін.] ; [за ред. проф. Воробієнка П. П.]. Одеса : Бондаренко М. О., 2015. 163 с.

Інтернет-ресурси

1. . Бізнес-кейси. URL: <http://www.mbastrategy.ua/content/blogcategory/74/232>
2. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
3. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>
5. Кейси. Краща практика. URL: <http://www.management.com.ua/cases/>
6. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>